

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 158g/2017

privind excepția de neconstituționalitate a articolului 27 alin. (1) lit.g) din
Legea nr.158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică
și statutul funcționarului public

(condițiile pentru a candida la o funcție publică)

CHIȘINĂU

15 decembrie 2017

Curtea Constituțională, statuând în componența:

DI Tudor PANȚÎRU, *președinte*,
DI Aurel BĂIEȘU,
DI Igor DOLEA,
Dna Victoria IFTODI,
DI Victor POPA,
DI Veaceslav ZAPOROJAN, *judcători*,
cu participarea dnei Dina Musteața, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă la 4 decembrie 2017,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 15 decembrie 2017 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a prevederilor articolului 27 alineatul (1) lit.g) din Legea nr.158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, ridicată de către avocatul Alexandru Bot, în dosarul nr.3-684/17, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani.

2. Excepția de neconstituționalitate a fost depusă la Curtea Constituțională, la 4 decembrie 2017, de către judecătorul Roman Pascari din cadrul Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, în temeiul articolului 135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 9 februarie 2016, precum și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Prin scrisoarea Ministerului Economiei și Infrastructurii Drumurilor din 20 iulie 2017, dna Valentina Rusu a fost informată că nu a promovat concursul pentru funcția de șef al Direcției dezvoltarea infrastructurii calității și supravegherea pieței.

4. În scrisoarea de refuz s-a invocat că aceasta la data de 16 august 2012 a fost destituită din funcția publică deținută în cadrul Ministerului Tehnologiei și Comunicațiilor în temeiul articolului 58 lit.g) și articolului 64 lit.a) din Legea nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public. De asemenea, refuzul s-a întemeiat și pe prevederile articolului 27 alineatul (1) lit.g) din Legea nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

5. La 11 septembrie 2017, dna Valentina Rusu s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Economiei și Infrastructurii, prin care a solicitat anularea actului administrativ prin care i s-a refuzat participarea la concursul de ocupare a funcției publice vacante, dispunerea organizării unui concurs repetat pentru funcția nominalizată și acceptarea dosarului pentru examinare.

6. În cadrul ședinței de judecată din 9 noiembrie 2017, avocatul Alexandru Bot, acționând în interesele Valentinei Rusu, a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor articolului 27 alineatul (1) lit. g) din Legea nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public

7. Prin încheierea instanței de judecată din 30 noiembrie 2017, s-a dispus ridicarea excepției de neconstituționalitate, suspendarea procesului și transmiterea sesizării în adresa Curții Constituționale pentru soluționare.

B. Legislația pertinentă

8. Prevederile relevante ale Constituției (republicată în M.O., 2016, nr.78, art.140) sunt următoarele:

Articolul 1 Statul Republica Moldova

„[...]

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.”

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„[...]

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 43 Dreptul la muncă și la protecția muncii

„(1) Orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă și la protecția împotriva șomajului.

[...]”

Articolul 54 Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității

teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

9. Prevederile relevante ale Legii nr.158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public (publicată în M.O., 2008, nr.230-232, art.840) sunt următoarele:

Articolul 27

Condițiile pentru a candida la o funcție publică

„(1) La o funcție publică poate candida persoana care îndeplinește următoarele condiții de bază:

- a) deține cetățenia Republicii Moldova;
- b) posedă limba moldovenească și limbile oficiale de comunicare interetnică vorbite în teritoriul respectiv în limitele stabilite de lege;
- c) are capacitate deplină de exercițiu;
- d) nu a împlinit vârsta necesară obținerii dreptului la pensie pentru limită de vârstă;
- e) este aptă, din punct de vedere al stării sănătății, pentru exercitarea funcției publice, conform certificatului medical eliberat de instituția medicală abilitată, dacă pentru funcția respectivă sunt stabilite cerințe speciale de sănătate;
- f) are studiile necesare prevăzute pentru funcția publică respectivă;
- g) în ultimii 5 ani nu a fost destituită dintr-o funcție publică conform art.64 alin.(1) lit.a) și b) sau nu i-a încetat contractul individual de muncă pentru motive disciplinare;**
- h) nu are antecedente penale nestinse pentru infracțiuni săvârșite cu intenție;
- i) nu este privată de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate, ca pedeapsă de bază sau complementară, ca urmare a sentinței judecătorești definitive prin care s-a dispus această interdicție.

(2) Pentru ocuparea funcțiilor publice în autoritățile publice sunt necesare studii superioare absolvite cu diplomă de licență sau echivalentă, cu excepția funcțiilor publice de execuție din autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi în care, după caz, pot fi încadrate persoane cu studii medii de specialitate absolvite cu diplomă.

(3) Candidatul la ocuparea funcției publice trebuie să întrunească și cerințele specifice minime pentru ocuparea respectivei funcții, stabilite în Clasificatorul unic al funcțiilor publice, aprobat prin Legea nr.155 din 21 iulie 2011. Autoritatea publică poate stabili și alte cerințe specifice care se referă la specialitatea studiilor, cunoștințe, abilități profesionale și atitudini/comportamente necesare pentru exercitarea eficientă a funcției publice, acestea fiind stipulate în fișa postului aferentă funcției publice.”

Articolul 64 Destituirea din funcția publică

„(1) Persoana/organul care are competența legală de numire în funcție va dispune destituirea din funcția publică printr-un act administrativ, care se comunică funcționarului public în termen de 5 zile lucrătoare de la emitere, însă anterior datei destituirii din funcția publică, în următoarele cazuri:

a) drept sancțiune disciplinară, aplicată pentru încălcarea prevederilor art. 22 alin.(1) lit. f1), precum și pentru săvârșirea unei abateri disciplinare, dacă anterior au fost aplicate sancțiuni disciplinare nestinse în modul stabilit;

b) drept sancțiune disciplinară, aplicată pentru săvârșirea unei abateri disciplinare care a avut consecințe grave;

[...]

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

10. Potrivit autorului excepției de neconstituționalitate, privirea persoanei, pentru o perioadă de 5 ani, de dreptul de a se reangaja într-o funcție publică, în condițiile articolului 27 alin.(1) lit.g) din Legea nr.158 din 4 iulie 2008, constituie o restrângere a dreptului la muncă.

11. Autorul sesizării susține că destinatarul normei este limitat în exercitarea dreptului la muncă atât de efectele sancțiunii disciplinare de 1 an, cât și de imposibilitatea de a se reangaja într-o funcție publică, pe un termen de 5 ani, fiind astfel dublu culpabilizat.

12. Astfel, potrivit autorului excepției de neconstituționalitate, prevederile contestate contravin articolelor 1 alin. (3), 23 alin.(2), 43 alin.(1) și 54 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

13. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

14. În conformitate cu articolul 135 alin.(1) lit.a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în speță a Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, ține de competența Curții Constituționale.

15. Curtea constată că excepția de neconstituționalitate, fiind ridicată de către avocatul Alexandru Bot, în dosarul nr.3-684/17, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, este formulată de subiectul abilitat cu acest drept, în temeiul articolului 135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 9 februarie 2016, precum și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

16. Curtea reiterează că prerogativa de a soluționa excepțiile de neconstituționalitate, cu care a fost învestită prin articolul 135 alin.(1) lit.g) din Constituție, presupune stabilirea corelației dintre normele contestate și textul Constituției, ținând cont de principiul supremației acesteia și de pertinenta prevederilor contestate pentru soluționarea litigiului principal în instanțele de judecată.

17. Curtea reține că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie textul „în ultimii 5 ani nu a fost destituită dintr-o funcție publică conform art.64 alin.(1) lit.a) și b) sau nu i-a încetat contractul individual de muncă pentru motive disciplinare” din articolul 27 alin. (1) lit. g) din Legea nr.158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, care stabilește condițiile de a candida la o funcție publică.

18. Curtea constată că prevederea contestată constituie una din condițiile pentru a candida la o funcție publică.

19. Curtea notează că dreptul la muncă reprezintă un drept social-economic complex, garantat de art.43 din Constituție. Potrivit alin. (1) al acestui articol, orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului.

20. În același timp, Curtea reține că acest drept nu este unul absolut. Legislația muncii condiționează încadrarea în câmpul muncii de întrunirea anumitor condiții, la fel, stabilește situațiile de încetare a raporturilor de muncă.

21. În jurisprudența sa Curtea a subliniat că, oricum s-ar exercita dreptul la muncă, exigențele și condițiile legale ce conferă titularului dreptul la muncă nu pot fi ignorate. Aceste condiții, de regulă, direcționează capacitatea persoanei de a deveni salariat într-un anumit domeniu și/sau pe o anumită durată. Prin urmare, dreptul la muncă trebuie exercitat în condițiile legii. Nerespectarea prevederilor legale are drept consecință imposibilitatea desfășurării unui gen de activitate sau a ocupării unei anumite funcții (HCC nr. 5 din 23 aprilie 2013).

22. În speță, Curtea observă că, pentru a candida la o funcție publică, legiuitorul a instituit drept condiție ca, în ultimii 5 ani, candidatul să nu fi fost destituit dintr-o funcție ca urmare a aplicării sancțiunilor disciplinare.

23. Astfel, Curtea reține că în vederea protejării interesului public, precum și a statutului funcționarului public, ține de competența legiuitorului stabilirea condițiilor care urmează să le întrunească candidatul pentru a accede într-o astfel de funcție.

24. Sintetizând cele reliefate *supra*, Curtea conchide că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în temeiul articolului 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale și al pct. 28 lit.d) din Regulamentul privind procedura de

examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 27 alineatul (1) litera g) din Legea nr.158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, ridicată de către avocatul Alexandru Bot, în dosarul nr.3-684/17, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*.

Președinte

Tudor PANȚÎRU

*Chișinău, 15 decembrie 2017
DCC nr. 119
Dosarul nr. 158g/2017*